

Mint ismeretes, 2017. szeptember 27-én a Nemzeti Jogvédő Szolgálat 16 fős jogász delegációjával jogvédő, monitorozó útra indultam Kárpátaljára. Noha több mint 3 héttel az indulást megelőzően az Európai Unió mellé rendelt ukrán nagykövetet tájékoztattam utazásunkról és annak céljairól, valamint tájékoztatást kértem tőle arról, hogy csoportunk valamely tagja esetlegesen nincs-e kitiltva Ukrajna területéről, a határnál szembesítettek azzal, hogy 2014-ben - Dr. Gaudi-Nagy Tamás jogvédő társamhoz hasonlóan - kitiltottak öt évi időtartamra Ukrajnából. Ennélfogva az országba való beengedésemet megakadályozták. A kezembe nyomtak egy ukrán nyelvű határozatot, amely tartalmát - tolmács segítségével - megismerve észleltem, hogy az semmiféle indokolást nem tartalmaz. Kérdésemre az ukrán határőr sem adott választ avonatkozásban, hogy milyen okból vagyok kitiltva Ukrajnából. Az ukrán média azonban „felkapta” azt a hírt, hogy egy európai parlamenti képviselőt az országból kitiltottak, és nem engedtek be annak területére. E médiahírekből értesültem arról, hogy az ukrán határőrség vezetőjének nyilatkozata illetve az ukrán határőrség honlapján fellelhető információ szerint én 2014-ben Donbasszban (Kelet-Ukrajna) jártam és ott az orosz, illetve oroszbarát szeparatista erőket támogattam. Ez a hír szemenszedett hazugság! Teljesen világos számomra, hogy ezt a hazugságot azért találták ki, hogy valahogy alátámasszák jogvédő, monitorozó utunk meghiúsítását. E jogvédő, monitorozó út nem azért lett volna „veszélyes” az ukrán hatóságok számára, mert én valamiféle orosz szeparatista erőket támogatnék, hanem azért, mert az ott tapasztalt emberi jogi visszásságokról az Európai Uniót tájékoztattam volna (és tájékoztatni is fogom), továbbá felvilágosító előadásokat tartottam volna (és kitiltásom ellenére videokonferencián útján tartottam is), jogász társaimmal együtt az őshonos nemzeti közösségeket megillető európai és nemzetközi normákról. Szakmailag és emberileg is mélyen megdöbbent, hogy az ukrán hatóságok és a titkosszolgálat ilyen méltatlan, elfogadhatatlan és jogellenes eszközöket vet be az emberi jogi felvilágosító tevékenység és jogvédő munka megakadályozására. Én magyar állampolgárként és jogászként megtehettem, hogy a határról visszafordulva az életemet minden vonatkozásban ott folytatom, ahol eddig tartottam. Nem elbátortalanított, hanem ellenkezőleg: bátorított a további emberi jogi tevékenységre ez a gyalázatos jogsértés. Ugyanakkor felismertem, hogy ha az ukrán hatóságok és titkosszolgálatok ilyen módszereket alkalmaznak a jogfosztottságban élő kárpátaljai magyarokkal szemben, akkor nem várható el, hogy ők - az európai normáknak megfelelően -

éljenek emberi jogaikkal és szabadságjogaikkal. Világossá vált: a véleménynyilvánítási szabadságot, a szólásszabadságot, a tiltakozáshoz és gyülekezéshez való jogot, illetve az ezzel való élést a sztálini időket idéző, titkosszolgálatok által vezérelt retorziókkal akadályozzák meg, illetve torolják meg. Pontosan ezért is döntöttünk úgy, hogy a jogvédő küldetésünket e tények ismeretében folytatjuk. Delegációnk lakossági fórumokat tart, amelyeken tájékoztatjuk az európai és nemzetközi emberi jogi normákról, nemzeti kisebbségi jogokról az őshonos magyar testvéreinket, részben „élőben”, részben videokonferencia útján, a modern technikát kihasználva. Jogvédő missziónk során a Nemzeti Jogvédő Szolgálat küldöttsége - egyebek mellett - közintézményeket látogat meg, hogy ott tapasztalatot szerezzen a magyar nyelvhasználat lehetőségéről, a magyarul történő ügyintézés lehetőségéről, és egyéb „nemzeti kisebbségi jogok” tényleges gyakorlásáról. A tapasztalatokról folyamatosan tájékoztatni fogjuk az érdeklődőket és az Európai Uniót, valamint a magyar állami szerveket is. Már most sajnálattal kell jeleznem, hogy például a még ma is 60%-ban magyarok lakta Beregszász bíróságán teljes mértékben ukrán nyelven folyik az „igazságszolgáltatás”. Minden felirat csak ukránul olvasható, a tárgyalás nyelve akkor is ukrán, ha mind a bíró, mind a felek, mind pedig jogi képviselőjük magyar nemzetiségűek és anyanyelvűek. A tárgyalás nyelve mellett a határozatok szövegezése is kizárólag ukrán nyelvű. Ez élesen szemben áll nem csak a vonatkozó nemzetközi és európai normákkal, hanem a vonatkozó ukrán jogszabályokkal is. (Nem beszélve a magyar-ukrán alapszerződésről.) Delegációnk találkozott a közoktatásban és felsőoktatásban dolgozó magyar vezetőkkel, akik teljes megdöbbenésüket fejezték ki a nemrégiben hatályba lépett oktatási törvénnyel kapcsolatban, amely szerint az alapfokú oktatáson kívül minden más oktatás ukrán nyelven folyna a jövőben, az anyanyelven történő oktatást gyakorlatilag fel kívánják számolni. Jogvédő delegációnk felajánlotta jogi segítségét és támogatását az oktatási intézmények számára, egyfelől petíció megfogalmazásában, másfelől annak jogi biztosításában, hogy a tiltakozók, petíció aláírók ellen ne lehessen az Ukrajnában megszokott megfélemlítő szankciókat alkalmazni. Küldetésünk egyik fő célja, hogy áttörjük a hallgatás és a „titokzatoskodás” falát: attól kezdve, hogy Ukrajna az Európai Unió társult tagja, már nem élhetnek az ukrán állam területén sem az ukrán, sem a magyar, sem a más nemzetiségű polgárok megfélemlítettségben, jogtiprásban. Joguk van - például az oktatási törvénnyel szemben - véleményük szabad kifejezésére, tiltakozásra, petíció eljuttatására mind az ukrán, mind az európai uniós, Európa tanácsi, ENSZ és egyéb szervekhez. Amint azt megdöbbenve tapasztaltuk, ez idő szerint ilyen tiltakozást azért nem mernek szervezni a kárpátaljai magyarok, mert a titkosszolgálatok durván megtorolnak minden próbálkozást az emberi jogok tényleges érvényesítésére (véleménynyilvánítási szabadság, szólásszabadság, petíciós jog). Ennek itt az ideje véget vetni! Teljesen nyilvánvaló, hogy az Ukrajnából való kitiltásom tényleges oka az, hogy a nemzeti jogvédők „veszélyt jelentenek” a jelenlegi ukrán status quo-ra, amelyben hétköznapi jelenség a titkosszolgálatok általi megfigyelés, üldözés. Itt kívánom tájékoztatni a nyilvánosságot arról, hogy azokat a személyeket, akik velünk találkoztak, illetve találkozni kívántak, felkeresték az ukrán titkosszolgálatok és megfenyegették őket. Teljesen „természetes” jelenség, hogy ha például valaki a vendéglátó helyiségét jogvédő fórum céljára bérbe adja, vagy hozzáférhetővé teszi, akkor őt civil ruhás titkosszolgálati emberek „felkeresik” és közlik vele: a tervezett fórumot „betiltották”. Szeretnénk tudatosítani, hogy ilyen egy európai jogállamban nem létezik. „Betiltani” egy rendezvényt csak a jogszabályok szigorú keretein belül, megfelelő tényekkel alátámasztott alapos indokolással, a jog által körülírt elemeket tartalmazó formális határozatban lehet. Ezek a határozatok egy jogállamban bíróság előtt megtámadhatóak, és akár a Strasbourgi Emberi Jogi Bíróságra is

„vihetők”. (Ukrajna az Európa Tanács tagja, tehát a Strasbourgi Emberi Jogi Bíróság nyitva áll az ilyen ügyek előtt.) Nemzeti Jogvédő Szolgálatunk a jövőben segíteni fog a kárpátaljai magyaroknak abban, hogy közösségi jogaikat és általában emberi jogaikat a jogállamiság elvei és betűi szerint jogi úton érvényesítsék. Jogvédő, monitorozó utunk további tapasztalatairól a magyar és az európai nyilvánosságot folyamatosan tájékoztatni fogjuk.
A jelenségek megértéséhez fontos az általam az ukrán nagykövetnek írott levél és az ukrán nagykövet megdöbbentő válaszának ismerete. Éppen ezért csatoljuk a magyarra lefordított eredeti levelemet, és a három héttel később - indulásunkat megelőző napon - érkezett nagyköveti választ. Gyalázatosnak tartom, hogy miközben a nagykövet nyilvánvalóan pontosan tudta, hogy ki vagyok tiltva az országból, és az utaslistán szintén szereplő Dr. Gaudi-Nagy Tamás, a Nemzeti Jogvédő Szolgálat ügyvezetője is, kérésem ellenére erről nem tájékoztatott. Ehelyett kioktató hangnemben elemezte európai parlamenti felszólalásaimat. Nyilvánvaló, hogy számára ezidáig természetes volt, hogy ilyen módon járhat el egy választott európai parlamenti képviselővel. (El tudom képzelni ezek után, hogy miféle önkénnyel járnak el saját kiszolgáltatott polgáraikkal szemben.) Ideje megszokniuk az ukrán hatóságoknak: nincs joguk elhallgattatni az emberi jogi jogsértésekkel ellen felszólaló képviselőket, véget értek, illetve véget kell érniük azoknak az időknek, amikor pártközpontokból cenzúrázták azt, hogy mit lehet mondani és mit nem.
Kérem, hogy jelen közleményemet és a Nemzeti Jogvédő Szolgálattal közös kárpátaljai missziónkkal kapcsolatos összes ezt megelőző és ezt követő tájékoztatásomat minél többen osszák meg annak érdekében, hogy bizonyítsuk: a mai világban sem emberi jogi küzdelmeket nem lehet elhallgattatni, sem a jogtiprásokat, a jogfosztást nem lehet elhallgatni!
Tisztelettel:

Dr. Morvai Krisztina jogász
európai parlamenti képviselő

Előzmények:

Morvai: Csakazértis! Megtartottuk kárpátaljai fórumunkat - kitiltásunk ellenére...
Kitiltva Ukrajnából! Morvaiék a határról jelentkeznek
Fura levelezésem a nagykövettel - Irány Kárpátalja (?)
Morvai Krisztina 2017. szeptember 4-én kelt levele levele Mykola Tochytskyi nagykövetnek (angol nyelven)
Mykola Tochytskyi válasza Morvai Krisztinának (angol nyelven)
Morvai Krisztina 2017. szeptember 27-én kelt válaszlevele Mykola Tochytskyi nagykövetnek (angol nyelven)
Morvai Krisztina levelezése Mykola Tochytskyi nagykövettel magyar nyelven itt található
A Timmermans és Mogherini alelnökökkel történt levelezés magyar nyelven itt olvasható